תלמוד ירושלמי · מפרשים · חידושי חתם סופר על תלמוד ירושלמי · סדר נזיקין

חידושי חתם סופר על תלמוד ירושלמי בבא בתרא

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

חידושי חתם סופר על תלמוד ירושלמי בבא בתרא

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/חידושי-חתם-סופר-על-תלמוד-ירושלמי-בבא-בתרא/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה א 4
פרק ג 4
הלכה ג 4
פרק ה 5
הלכה ה 5

פרק א

הלכה א

היך תנינן תמן אין חולקין וכו'. רצה זה כופים לזה רצה זה כופים לזה ע"כ ופי' פני משה דחוק ולפי עניות דעתי דיש לדקדק מלשון המשנה ארבע אמות לזה וארבע אמות לזה ולא אמר בקיצור עד שיהא בו שמונה אמות אלא מיירי שיש בו שמונה אמות ומכל מקום אין חולקין עד שאם אחר בנין הכותל על מקום שניהם וינוכה שיעור ששה טפחים לגויל וכן לכולם עוד יש ארבע אמות לזה וארבע לזה. לפ"ז הקשה כיון דתנן שצריך ארבע אמות לזה ולזה קשה הלא ינוכה מקום כותל גויל וגזית ומשני התם בשאינם רוצים והכא בשניהם רוצים במחיצה ואפילו תימא אינם רוצים במחיצה כיון שרצו בפלוגתא שוב כרצה זה כופים חבירו וק"ל:

פרק ג

הלכה ג

שמואל אמר יש חזקה לבורח וכו'. קרייא מסייעה ויתן לה המלך סריס א' וגו'. עיין פ"מ מדהחזיר לה ע"י מלך משמע דע"י סנהדרין לא היה משיבים לה משום שכבר הוחזקו המחזיקים ומייתי ליה רשב"ם ב"ב ל"ח ע"ב ע"ש. וצלע"ג על רשב"א בתשובה סי' אל"ף קנ"ה שהוכיח נגד הסוברים דאין הגזלן צריך להחזיר הפירות שאכל שהרי מקרא מלא הוא השב לה כל תבואת הארץ וכן כתב הה"מ פ"ט מגזילה ואבידה ומביאו ב"י בח"מ סי' קע"ג. ולהירושלמי הנ"ל איך מייתי רשב"א ראיה מהכא שהכל היה שלא מן הדין אלא בחוזק יד מהמלך ואיפכא מוכח. שמע מינה בתשו' מבי"ט ח"ב בשניות סי' כ"ז דף קי"א ע"ג שכתב דהחולקים על רשב"א סבירא להו דהך קרא מדינא דמלכותא בעלמא הוא והיינו כמו שכתבתי אבל לא שת לבו לתרץ הרשב"א דהא ע"כ דינא דמלכותא בעלמא הוה דהרי מחזיקים בנכסי בורח. ע"כ נ"ל דסבירא ליה דלא הוה שלא מן הדין ולא הוה משתבח קרא במה שנעשה על ידי סיבוב אלישע שיהיה עול ואין הקב"ה מביא תקלה וכו'. בשגם יש לדקדק אותן אנשים שהחזיקו באיזה טענה החזיקו כי לא פורש שטענו לקוח הוא בידינו. ונ"ל יען אמר גחזי לאלישע אבל בן אין לה ואישה זקן משמע שהיתה מתיאשת מהיות לה בן ממנו וכן נראה מתוך דבריה באמרה אל תכזב בשפחתך יראה שהיה קל בעיניה להאמין שתתעבר ותלד ממנו ע"כ כשילדה אחר כך היו הקרובים יורשי בעלה מרננים לאמור אסופי מהשוק הכניסה ואומרת שילדה לירש בנכסי אביו. ע"כ כשעזבה הארץ שבעה שנים החזיקו הקרובים שהיו ראוים לירש וכשחזרה טענו

חזקה מדלא מיחתה שבעה שנים הודית שאין הבן לה מבעלה. ובזו הטענה החזיקו ולא יכלו הסנהדרין לבוא על ברור הדבר. אך עתה שסיפר גחזי. שזה בנה שהחיה אלישע ולא עביד רחמנא ניסא לשקרי וע"כ זה בנה באמת ע"כ נתן לה המלך סריס א' ובהסכמת סנהדרין ומכל מקום מוכח דמחזיקים בנכסי בורח דלולא עדות גחזי לא היו הסנהדרין מחזירים לה שדה. ומכל מקום עכשיו שהחזירו גם הפירות שאכל ש"מ גזלן צריך לשלם הפירות שאכל. ועיין רלב"ג דכתב מדלא החזיר לה שכירות הבתים שמע מינה הדר בחצר חבירו שלא מדעתו אין צריך להעלות לו שכר ע"ש. ויש לדחות דהרי קיימא לן דהנגזל צריך להחזיר ההוצאת שהוציא הגזלן כדין יורד לתוך שדה חברו ונטעה שלא ברשות שצריך לשלם לו ההוצאות ויש לומר שכירות הבית היה נגד ההוצאת ע"כ אמר השב כל תבואת השדה בלי ניכוי הוצאה:

פרק ה

הלכה ה

כתיב מאזני צדק יהיה לך וכו' דממנים אגרדמים וכו' ופי' בפני משה דב' פעמים כתיב יהיה לך ומשני כיני מתני' אין בית דין שלמטה וכו' עיין מ"ש בזה בשו"ת ח"ס חו"מ סי' קע"ז. (ועיין בהג"מ סוף ה' גניבה דמייתי הירושלמי הזה):